

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inserati do 80 petič vrst A Din 2, do 100 vrst A Din 2.50, od 100 do 300 vrst A Din 3, večji inserati petič vrst Din 4.—. Popust po dogovoru. Inserati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101, SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 8. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Haile Selasie ukorakal v Abesinijo

Na meji so ga pričakovali oddelki abesinskih upornikov, ki so mu izkazali vojaško čast ter mu prisegli zvestobo
Na čelu abesinske vojske bo Haile Selasie nadaljeval borbo za osvobodjenje svoje države

Kairo, 24. jan. s. (Reuter) Iz Khartuma je prišlo davi poročilo, da je abesinski cesar Haile Selasie že 15. januarja prestopil abesinsko mejo in odšel daleč v notranjo Abesinijo. Cesarja je iz Khartuma prepeljal angleški bombnik v spremstvu eskadrile lovskih letal do improviziranega letališča ob sudansko-abesinski meji. Ti letališče so posebej v to svrhu pripravili abesinski vsta-

ši, ki so razstrelili goste grmičevje in izravnali tla. Ko je Haile Selasie izstopil iz letala, ga je pozdravila častna četa sudanske vojske. Pričakovala sta ga tudi dva njegova sinova, med njima prestolonaslednik vojvoda Harrarski v spremstvu višjega angleškega oficirja kot zastopnika poveljnika angleške vojske v Sudanu. Z letališča je odšel Haile Selasie preko meje v Abesinijo.

V izsušeni dolini neke reke so bile postrojene abesinske čete pod poveljstvom angleških oficirjev, ki so cesarju izkazale vojaške časti. Nato je abesinski duhovnik blagoslovil cesarja in izmenjani so bili kratki pozdravni govori. Haile Selasie je pred četami razvil svojo zastavo vojaštvo pa je zopet prezentiralo orožje. Po svečanosti je Haile Selasie nadaljeval potovanje v no-

tranjost Abesinije.

Kairo, 24. jan. s. (Reuter) Iz Nairobijske poročajo, da so južnoafriške čete zasedle manjši italijanski postojanki v južnozahodni Abesiniji. Pri napadu na obe postojanki so južnoafriški oddelki zelo pomagali abesinski vstaši.

Južnoafriški bombniki so izvedli podnevi zelo uspešen napad na italijansko letališče

v Niavellu v Abesiniji. Trije italijanski bombniki na letališču so bili uničeni. Napad je pripravila skupina angleških lovskih letal z izvidniškim poletom nad letališčem, nato pa sta sledila dva bombna napada.

Reuterjev poročevalec v Sudanu javlja, da abesinski vstaši sedaj kontrolirajo tako rekoč popolnoma ozemlje med Tanskim jezerom in sudansko mejo na zapadu.

Antonescu zopet gospodar položaja

S pomočjo vojske je bil upor legionarjev zatrt — Antonescu napoveduje nove reforme
Notranji minister je pod grožnjo smrtne kazni odredil popolno razorožitev vsega civilnega prebivalstva

Bukarešta, 24. jan. e. V rumunskih službenih krogih je bilo objavljeno, da so uporniki v vseh delih Rumunije premagani in da je od večerj general Antonescu absolutni gospodar v prestolnici in v vsej državi. Povsod vlada mir. Vojska je pokazala polno disciplino, udanost in poštvalnost. Bukareštanska radijska postaja, ki je padla v roke upornikov, je dva dni javljala lažne vesti, da je vojska na njihovi strani. Toda radijska postaja, kakor tudi ostale postojanke, ki so bile v rokah upornikov, so zdaj zopet v rokah legalnih oblasti.

Sofija, 24. jan. e. (Europa Press.) Ru-

munski radio je objavil snoči novo proklamirano generala Antonescu rumunskemu prebivalstvu. V proklamaciji pravi, da je general Antonescu večerj proglasil legionsko državo in da jo bo popolnoma reorganiziral.

Hkrati je notranji minister Dimitrije Popescu naslovil na vse oblasti v državi opozorilo, v katerem naglašja, da so zatrojniški legionarji povsod premagani. Kjer se še upirajo, bodo aretirani in izročeni vojaškim sodiščem. V vseh krajih Rumunije bodo v roku 48 ur zamenjani vsi predsedniki občin in postavljeni novi ljudje, ki se niso udeležili upora. Vse javne manife-

stacije so prepovedane. Dalje poziva notranji minister vse prebivalstvo, da v roku 24 ur odda vse orožje. Kdor tega ne izvrši, bo kaznovan s smrtjo.

Zahvala Antonescu vojski

Sofija, 24. jan. e. (Europa Press.) Rumunski radijski postaja je snoči objavila apel generala Antonescu na rumunsko vojsko, ki pravi: Naša država je v zadnjih dveh dneh preživljala kritične čase, ki so ogrozili njen obstoj. Naivni dečki, zapeljani od pokvarjenih komunistov, so poskušali s silo izvesti državni udar. Javljam vam, da bom borbo za ohranitev dr-

žave in njene usode vodil do kraja za ceno vseh žrtv. Pozivam vas, da me podpirate v obrambi države in naroda. V zadnjih 24 urah sta bila za ceno krvi vzpostavljena red in mir v državi. Zahvaljujem se vam za to in narod vam izreka svojo hvaležnost, a kralj svojo zahvalo.

Militarizacija rumunskih železnic

Sofija, 24. jan. e. (Europa Press) Rumunski uradni list je večerj objavil uredbu, s katero se državne železnice v Rumuniji militarizirajo.

Rooseveltov odposlanec obišče Čangkajška

Washington, 24. jan. AA. (Havas). V Beli hiši je bilo objavljeno uradno poročilo, da bo Loflin Cary, upravni pomočnik predsednika Roosevelta, na vabilo kitajske vlade odpotoval na Kitajsko, kjer bo v Čungkingu sporočil maršalu Čangkajšku osebne pozdrave predsednika Roosevelta. Na Kitajskem bo tudi proučeval gospodarski položaj Kitajske, pri tem pa bo zlasti pripravil poročilo o tem, kako se naj Kitajski nakazuje finančno in gospodarsko pomoč. Najbrž bo proučil tudi vojaške razmere na Kitajskem in to v tistem smislu, kakor dela to Hopkins v Angliji.

Čungking, 24. jan. s. (Tass). 22. januarja so japonska letala zopet napadla mesto Kunming v kitajskem delu ceste iz Birme. Napad je izvedlo 16 bombnikov. Bombardirana sta bila južni in srednji del mesta. Vrženih je bilo mnogo zažigalnih in eksplozivnih bomb. Bombe so padle tudi v bližino kolodvora. Po kitajskih informacijah vojaški objekti niso bili zadeti.

Rangoon, 24. jan. s. (Tass). Associated Press javlja, da se po informacijah rotnikov iz Kitajske promet na cesti med Birmo in Kitajsko v obeh smereh razvija kljub bombnim napadom japonskih letal brez ovire. Japonska letala so sploh v zadnjem času manj bombardirala cesto. Kitajci pa so tudi sproti zelo sretno popravili vsako poškodbo na cesti.

20.000 ujetnikov v Tobruku

Poleg številnega vojnega plena so Angleži z ajeli v Tobruku 20.000 ujetnikov, med njimi 4 generale in 1 admiral

Kairo, 24. jan. s. (Reuter) Vsa poročila vojnih poročevalcev na bojišču pri Tobruku soglašajo, da je zadnja uradna cenitev o številu vojnih ujetnikov, ki so bili zajeti v Tobruku, preizkušnja. Mislijo, da ni bilo zajetih v Tobruku samo 14.000 italijanskih vojakov, temveč najmanj 20.000. Manjši italijanski oddelki, ki pa so po moči povsem neznatni, se na nekaterih točkah tobruškega obrambnega obroča še vedno niso predali. Ti oddelki se skrivajo v svojih podzemskih zakloniščih, čividno v upanju, da bi se jim še posrečilo priti iz obroča, ki je sedaj popolnoma pod kontrolo angleške vojske.

Medtem poročajo o novih potrebostih po zavzetju Tobruka. Ko so Angleži vkorakali v mesto samo, so našli tako rekoč vse hiše uničene in razdejane od eksploziv granat iz angleških topov in od bomb z angleških letal. Še večerj jutraj je vse mesto prekrival gost dim požarov. Še vedno gore bencinska skladišča, ki so jih Italijani sami zažgali. Potniški parnik v pristanišču, ki je bil zadet, je sedaj ogenj popolnoma uničil. Uničena italijanska križarka »San Giorgio« leži v zunanjem delu pristanišča. V notranjem delu luke pa je opaziti nad vodo zgornje dele mnogih potopljenih ladij. Med drugim je videti tudi kontrolni stolp neke potopljene italijanske podmornice. Edini pomol v Tobruku je težka angleška topovska granata in odločno direktno zedela in popolnoma razdejala.

Ko so prvi angleški oddelki prispeli v Tobruk, jih je tam pričakoval neki avstralski letalec, ki so ga bili Italijani pred več tedni ujeli ter je bil vse doslej zaprt v

Tobruku. Avstralcu se je še pred prihodom angleške vojske predalo več sto italijanskih vojakov. Slovenska ceremonija prodaje mesta in pristanišča se je izvršila v glavnem stanu poveljstva italijanske vojske mornarice v Tobruku. Tam je italijanski admiral sprejel angleškega oficirja ter mu sporočil: Mesto Tobruk se prodaja in vse naše čete se razorožujejo. Ko so Angleži že zasedli mesto, so razstrelili s topovskimi streli še veliko skladišče municije italijanske vojske mornarice v bližini mesta. Ko je bilo skladišče razstreljeno, so iz zaklonišč v bližini prišli mnogi italijanski vojaki, ki so bili tam v zavetju pred obstreljevanjem.

Ujeti generali

Tobruk, 24. jan. e. AA. (Reuter.) Posebni Reuterjev dopisnik na fronti opisuje, kako se je admiral Vietina, poveljnik italijanskega morskega oporišča v Tobruku, na zelo ganljiv način poslovlil od generala de la Muna, poveljnika 61. italijanske divizije, ko je takoj po predaji Tobruka sedel v svoj lastni avtomobil, s katerim se je odpeljal v angleško vrhovno poveljstvo. Med ostalimi višjimi oficirji sta bila ujeta general Baderis, poveljnik posadke v Tobruku in general Fugliese, poveljnik italijanske pomorske posadke, ki je bil ranjen in so ga morali prepeljati v bolnico.

Po'ožaj na albanskem bojišču

Lokalne borbe na vseh odsekih se nadaljujejo brez bistvene spremembe položaja

Atene, 24. jan. s. (Atenska tel. ag.) Grški generalni štab je objavil ponoči naslednje 89. vojno poročilo:

V teku uspešnih operacij so naše čete večerj zasedle več sovražnih postojank. Zajeli smo nad 200 ujetnikov, med njimi 8 oficirjev ter mnogo vojnega materiala.

Atene, 24. jan. s. (Ass. Press) Zastopnik grškega vojnega ministrstva je sporočil snoči novinarjem, da so Grki večerj zasedli nove postojanke v gorovju na srednjem delu bojišča. Te postojanke leže 1700 m visoko. Italijani so se morali umakniti z velikimi izgubami. Točnejših podatkov o lo-

gi teh postojank zastopnik grške vojske ni podal. Sporočil je dalje, da so na severnem delu bojišča Italijani tudi večerj poskušali s protinapadom, ki pa so ga Grki odbili ter prizadeli Italijanom velike izgube.

Atene, 24. jan. s. (Tass) Associated Press javlja, da grška vojska sedaj utrjuje svoje postojanke na severnem delu bojišča, kjer v zvezi s poročili o prihodu novih ojačenj italijanske vojske v Albanijo pričakuje glavni italijanski protinapad.

Atene, 24. jan. e. Na italijansko-grški fronti so se boji večerj nadaljevali mestoma z manjšo, mestoma z večjo arditostjo. Akrog Tepelenja postaja bitka vse bolj srdita glede na strateški pomen te pozicije za nadaljnje prodiranje grških čet proti severu v smeri Valone. Na tem odseku so Italijani pripravili nove sveže čete, ki so bile nedavno prepeljane iz Italije in se močno upirajo grškemu prodiranju. Topniški dvoboj, ki traja dan in noč z malimi izjemami, spremlja tudi neprestano streljanje pihote in regljanje strojin. Ob škumbi, severno od Maline in Hondist, so grške edince večerj izvršile več napadov na sovražne položaje, toda brez uspeha. Čete italijanske divizije Venezia se tu močno upirajo. S pogorja gore Tok italijansko dalekosežno topništvo močno brani vhod v dolino škumbe. Na tem odseku, kakor tudi okrog Tepelenja imata obe strani velike težave glede oskrbe. Sneg je začel kopneti, reke in potoki so narasli in otežkočajo gibanje ter oskrbovanje čet. Ob reki Devoli so bili tudi večerj boji, toda ne tako srditi kakor prejšnji dan. Severno od vasi Novice ob morju in pred vasio Dukati so bili manjši spopadi, toda nasprotniki so obdržali svoje položaje. Na odseku pri Podgradcu je

ves dan vladalo zatišje. Letalstvo ene in druge strani je bilo precej aktivnejše kakor prejšnje dni. Angleško in grško letalstvo je bombardiralo sovražne transportne municije in hrane na cesti Valona—Tepeleni in Berat—Kitsura.

Silovit napad na Sicilijo

Angleži so zopet hudo bombardirali oporišča nemškega letalstva na Siciliji

Kairo, 24. jan. s. (Reuter) Poveljstvo angleškega letalstva na Bljnjem vzhodu je javilo snoči v posebnem komunikatu, da so angleški bombniki v noči od srede na četrtek izvedli silovit napad na letališča na Siciliji, na katerih se nahajajo sedaj nemška letala, predvsem strmoglavci. Posebno močan je bil zopet napad na letališče v Cataniji. Povzročenihi je bilo mnogo eksplozij in požarov. Bombe so padle na vzletišča in med hangarje. Ena salva bomb je eksplozirala tudi na železniški postaji severno od letališča. Nastale so eksplozije in požari in gost dim je prikril letališče. Na letališču v Comisu so vrgla angleška letala večjo množico zažigalnih in eksplozivnih bomb. Nastale so eksplozije ki so se ponavljale 20 minut. Močan napad je veljal tudi letališču v Augusti. Zaradi nizkih oblakov pa ni bilo mogoče ugotoviti točnega učinka napada. Na letališču v Sirakuzi je

bilo povzročenihi več velikih eksplozij in požarov, zlasti na južnem delu letališča. Vsa angleška letala so se vrnila z vseh teh operacij.

Četrta mirna noč v Londonu

London, 24. jan. s. (Reuter.) Preteklo noč sovražna letala niso izvedla nobenih bombnih napadov na Anglijo. V Londonu vso noč ni bil dan letalski alarm ter je preživela prestolnica že četrto noč zaporedoma popolnoma mirno.

Napad na Malto

Kairo, 24. jan. s. (Reuter) Z Malte poročajo, da so v noči od srede na četrtek sovražna letala zopet napadla otok. Manjšo število letal je preletelo otok ter vrglo nekaj bomb. Napad pa ni povzročil niti žrtve niti škode.

Bolgarski zakon o zaščiti naroda

Prepoved tajnih organizacij — Protizidovski ukrepi
Pobijanje protidržavne propagande

Sofija, 24. jan. e. AA. (DNB.) V bolgarskem službenem listu je bilo večerj objavljeno besedilo zakona o zaščiti nacije. Zakon ima štiri člene. Prvi člen se nanaša na razpuščene tajne mednarodne organizacije. Za tajne organizacije se smatrajo one, katerih člani so tajni, ali katerih člani so obvezani, da v tajnosti ohranijo delovanje organizacije. Za mednarodne se smatra organizacije, ki so organizatorno ali gmotno odvisne od inozemstva. Izvrzete so organizacije, ki lahko obstoje na podlagi mednarodnih pogodb in pod nadzorstvom države. Drugi del zakona se nanaša na osebe židovskega porekla. Žid je oseba, katerega oče in mati so bili židje. Ne smatra pa se za žida osebe iz mešanega zakona z določbo, da je bila nebolgarska zakonska polovica krščena pred 1. septembrom 1940 in da so otroci tega zakona krščeni. Zakon prepoveduje židom aktivno in pasivno volilno pravico, posest zemljišča za obdelovanje in pravico, da služijo v vojski, vendar so obvezni za delovno službo. Sodelovanje židov v gospodarskem življenju Bolgarije se omejuje.

Njih odstotek v važnih industrijah ter v trgovini je znašal dozdaj 49 odstotkov. Židom je poleg tega prepovedano sklepanje zakonov ali skupno življenje z nežidi. Prav tako se prepoveduje zaposlitev nežidovskih ženskih poslov. Tretji del zakona vsebuje določbe o pobijanju protidržavne propagande, četrty del pa vsebuje izjemne določbe.

Bolgarski skladatelj

Dobri Hristov †

Sofija, 24. jan. e. Snoči je umrl tu največji bolgarski kompozitor Dobri Hristov, direktor glasbene akademije in profesor glasbene šole v Sofiji. Pokojnik je bil rojen leta 1875 v Varni in je bil Dvořakov učenec. Znan je bil tudi v jugoslovenskih glasbenih krogih, njegove pesmi so bile skoraj na vseh naših glasbenih programih. Pokojni Hristov je bil tudi pobornik jugoslovensko-bolgarskega pobratimstva. Zapustil je mnogo glasbenih del.

Japonsko posredovanje med Siamom in Indokino

Francija je pripravljena pristati na pogajanja, teritorialna vprašanja pa naj bi se rešila šele po vojni

Vichy, 24. jan. s. (Ass. Press.) Uradno poročajo, da je francoska vlada pristala na ponudbo japonske vlade za posredovanje v sporu med Siamom in Indokino. Preliminarni razgovori glede likvidacije spora se bodo vršili med japonskim zunanjim ministrstvom in francoskim veleposlanikom v Tokiu.

Singapur, 24. jan. s. (Tass.) Associated Press poroča, da bo po zanesljivih informacijah najbrže mogoče spor med Francosko Indokino in Siamom na miren način likvidirati. Francoske informacije iz Bangkoka pravijo, da se bodo tam kmalu pri-

čeli diplomatski razgovori med zastopniki Siana in Indokine. Ti razgovori so bili pred enim letom prekinjeni. Siamski vlada zahteva kot predpogoj za pogajanja, da Francija obnovi z njo redne diplomatske odnose in da v načelu prizna Sianu pravico do vrnitve pokrajine Laos v Indokino. Francoski poslanik je glede teh zahtev izjavil, da je Francija pripravljena pristati na nekatere teritorialne koncesije, da pa smatra, da je treba na njihovo izvedbo počakati do konca sedanje vojne v Evropi.

BRATSTVO IN PRIJATELJSTVO MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO

Izjavi našega in bolgarskega zunanjega ministra ob štiriletnici pogodbe o večnem prijateljstvu

Beograd, 23. januarja. AA. Ob štiriletnici jugoslovnsko-bolgarskega pakta o večnem prijateljstvu je dal zunanji minister Cincar Marković za bolgarski tisk sledečo izjavo:

»Oba naša naroda sta pred štirimi leti z iskrenim zadovoljstvom pozdravila podpis pakta o večnem prijateljstvu, ker sta bila prepričana, da politika dobrega sosedstva in širokega sodelovanja zagotavlja tako Bolgariji kakor Jugoslaviji velike koristi. Ne smemo izgubiti izpred oči tudi vseh dobrih rezultatov, ki sta jih naši državi dozdaj dosegli, če se ne politike, tako pri ojačevanju medsebojnih zvez in gospodarskega sodelovanja, kakor tudi na področju mednarodne politike. Ostani- mo tudi v bodoče zvesti duhu pakta, ki odgovarja željam in čustvom naših bratskih narodov, in najdemo v njem trdno oporo za izvedbo miroljubne poli-

tike, za katero se v sedanjem težkem položaju zavzemata i Bolgarija i Jugoslavija.

Sofija, 23. januarja. AA. Za štiriletnico sklenitve pakta o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo je dal zunanji minister Popov dopisniku agencije Avale naslednjo izjavo za jugoslovnski tisk:

»Na današnji dan pred štirimi leti je bil v Beogradu položen temeljni kamen za politiko miru, prijateljskega sodelovanja in medsebojnega zaupanja med Jugoslavijo in Bolgarijo. To je bilo storjeno s paktom o večnem prijateljstvu, v katerem so dobile svoj izraz želje obeh bratskih narodov, da bi med seboj živela v sporazumu. S paktom so bile likvidirane metode oretkosti, ki so ločile oba naroda in so s tem slabile njuno življenjsko in odprano silo. Od tedaj na dan se danes so se odnosi med obema državama razvijali v duhu iskrenega

prijateljstva in sodelovanja. Zaradi pakta o večnem prijateljstvu sta mogla oba naroda v medsebojnih odnosih, ki so s paktom nastali, mirno pričakovati usodne dogodke, ki so nastopili v Evropi ta čas in ki so pokazali, da je bil ta pakt nujnost. Pakt vsebuje nekaj zelo zdravega in trajnega, ker je spajajoča vez med Jugoslavo in Bolgari, ki hočejo biti pionirji svoje lastne sreče. Prežeti z ideali, na katerih stoji pakt, bodo z največjim mirom in zaupanjem gledali v jutrišnji dan. Prisrčno prijateljstvo, ki ju veže je jamstvo za mirni razvoj, napredek in uspeh obeh narodov.

Naš poslanik pri Popovu

Sofija, 23. jan. AA. Jugoslovnski ro- blaščnik minister v Sofiji Vladimir Mil- anović je danes popoldne obiskal zuna- njega ministra Ivana Popova in ostal z njim v daljšem, zelo prisrčnem razgovo- ru.

Ijarjih v sušilnicah. Razumljivo je, da so zaradi tega hmeljarji v velikih skrbah. Zato so sprožili v skmetovalcu predlog, naj bi Prizad kot delno državna, pooblaš- čena ustanova, ki nakupuje kmetijske pridelke, odkupi hmelj ter prepreči ne- varno krizo.

Vsekakor bi se pristojne ustanove mo- rale živo pozanimati za to težavo, saj se ne tiče le hmeljarjev, temveč vsega gospodarstva. Gre za milijonske zneske, a računati je treba, da bo sedanja kriza ime- la tudi resnejše posledice, ker mnogi hme- ljarji ne bodo mogli več pridelati hme- lja; zaradi sedanjih vojnih težav pa seveda nikakor ne smemo pripustiti, da bi sicer donosna kmetijska stroka propadla.

Izletniška blagajna SPD

Ljubljana, 24. januarja. Člani Osrednjega društva SPD v Ljublja- ni so prejeli vabilo, da pristopijo k izlet- niški blagajni tega društva. Za leta 1940 je Osrednje društvo SPD priredilo izlete pla- nincev v razne planinske predele Slovenije in to vsakokrat v polno zadovoljstvo ude- ležencev. Za letošnje leto je bil izdelan program izletov tega društva in sicer poj- demo maja v Jermanova vrata, junija na Komno in Bogatin, julija čez Kamniške pla- nine, avgusta v Triglavsko pogorje, sep- tembra na Vršič ter oktobra na Kravce. Izletniška blagajna SPD nudi ugodnost, da more prijavljence plačati preračunane iz- datke za posamezne izlete, t. j. vozovino v enakih zaporodnih mesečnih obrokih. Glede prenočitve in prehrane si more vsak ude- leženec izleta sam izbrati kakor želi.

Društvena pisarna sprejema prijave še do konca januarja. Ob pravočasni prijavi je tudi mnogo lažje organizirati izlete ter pra- vročasno izvršiti vse priprave. Kdor se pri- javi za določene izlete in se radi nepredvi- denih okoliščin izleta ne bi mogel udeležiti, more itak pet dni pred dnem izleta od- javi svojo udeležbo; vplačani zneski so preneseni na vozovino za katerikoli drugi izlet, katerega se bo dotični udeležil. Osred- nje društvo SPD od izletniške blagajne ni- ma nikake materialne koristi, marveč ho- če le to, da bi člani planinci prišli do čim cenejših izletov v svojem prostem času, kar je velike važnosti zlasti v sedanjih težkih in dragih časih. Kdor se zanima za dolo- čene izlete SPD v letu 1941, naj se nemu- dna prijavi v izletniški pisarni Osrednjega društva SPD, Ljubljana, Aleksandrova ce- sta 4-L.

V Bajnofu je gorelo

Novo mesto, 23. januarja. Ob vznjožju Trške gore stoji stari grad Bajnof, kjer je v terek izbruhnil požar. Ogenj je nastal v gospodarskem poslopju in sicer zaradi kratkega stika. Graščina je last Roberta Germa, ima namreč lastno elektrarno. Požar je nastal v velikih svin- jskih hlevih, kjer se je vnela slama. Gasi- ti je začel s pomočjo svojih delavcev naj- prej lastnik sam. Dva delavca sta se med gašenjem onesvestila. Okrog osmih so pri- hiteli gasilci iz Novega mesta in sv. Petra in d. 11. se jim je posrečilo ogenj zaje- ziti. Požrtvovalni gasilci so rešili grad in gospodarska poslopja, da jih ni uničil ogenj. Nad hlevi, kjer je nastal požar, je bilo nad 80 težkih voz slame. K sreči so bili vsi dohodki dobro zaprti, da se ni vne- la. V tem primeru bi bila katastrofa ne- izogibna.

Poleg dveh domačih delavcev sta se med gašenjem onesvestila tudi dva novomeška gasilca, ki sta metala s poslopja tlečo sla- mo. Ogenj je uničil le kakih 8 voz slame in razbitih je bilo precej šip. V svinjstih je zgorelo nekaj lesenih pregrad. Po okoli- ci se je razširila vest, da se je zadušilo v svinjaku okrog 60 praševcev, kar pa ni res. Vse prašice so rešili iz gorečih svinja- kov. Škode je precej.

Iz Trebnjega

Sokolsko društvo Trebnje bo imelo redni letni občni zbor v nedeljo 26. t. m. ob 14. v prostorih br. Josina Pavlina. Član- stvo je vabljeno, da se občnega zbora za- nesljivo udeležijo, ker bodo sprejeti važni sklepi za bodoče delo Sokola v našem po- dežlju, ki mu je potrebna zadoj bolji kakor kdaj koli tesna povezanost s sokolsko mi- slijo. Zdravo!

Uprava sokolskega društva je na svoj zadnji seji sklenila podariti za revne občane 1000 din. Denar je bil razdeljen med nekaj najrevnejših družin in se ob- darovali tem potom Sokolu prično za- hvaljuje. Posnemate!

Učitelj beča, zborovalci. Redno me- sečno zborovanje učiteljskega društva JUJ za srez Novo mesto to pot ne bo v Novem mestu kakor običajno, temveč v Šoli v

Dol, Nemški vasi pri Trebnjem, ker je so- lski upravitelj G. Edo Hofbek obenem tudi predsednik tega učiteljskega društva. Zbo- rovanje bo v soboto 25. t. m. z običajnim dnevnim redom.

Vseh šest osumljencev v zvezi z umo- rom Antona Straha iz Lukovice so na od- redbo državnega tožila prepeljali iz Treb- njega v Novo mesto in se bo nadaljnja preiskava vodila pri novomeškem okrož- nem sodišču.

Ustanovitev obrtne zbornice v Ljubljani

Trgovinski minister bo postavil funkcionarje in gospodarske svete trgovinsko-industrijski in obrtni zbornici

Ljubljana, 24. januarja. Uredba za TOI v Ljubljani danes do- nečana ni bila uradno obveščena o tem, da je bil s posebno uredbo dotedanji obrtni odsek izločen iz skupne zbornice v- cev, industrijev in obrtnikov, in da je »Slovenec« pa objavlja uredbo o ustano- vitvi obrtne zbornice v Ljubljani. Uredba vsebuje pet členov. Z njo je ugodeno manj- šini slovenskih obrtnikov, ki so zahtevali samostojno obrtno zbornico.

Prvi člen nove uredbe določa, da se za pospeševanje gospodarskih interesov v zve- zi z obrtno ustanovi v Ljubljani obrtna zbornica. Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1923 bo veljala tudi za to zbornico. Pod- ročje obrtne zbornice v Ljubljani obsega vse področje dotedanje Zbornice za TOI v Ljubljani.

Drugi člen uredbe določa, da se ime do- sedanje zbornice spremeni v »Trgovinsko- industrijsko zbornico«, ločeni dotedanji obrtni odsek pa se bo imenoval »Obrtna zbornica v Ljubljani«.

V tretjem členu je določeno, da bo v

KINO MOSTE
Danes in jutri ob 20. uri, v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20. uri, v ponedeljek in torek ob 20. uri.
Umirajoča pomlad
Javor Pal — Karady Katalin
Arizonski tiger
Wallace Berry — Levis Stone

15 dneh od objave uredbe trgovinski mi- nister postavil trgovinsko-industrijski zbor- nici in obrtni zbornici v Ljubljani predse- dnika, podpredsednika in svetovalec z go- spodarskim svetom. Po potrebi so postavi- ljene osebe razrešile dolžnosti ter se na njihovo mesto postavijo druge. Naloga go- spodarskih svetov je, da izdajo nove sta- tutske zbornice ter da likvidirajo vse doseda- nje materialne in osebne odnose dotedanje skupne zbornice.

Četrty člen določa način likvidacije oseb- nih in materialnih odnosov trgovinsko- industrijske in obrtne zbornice v Ljublja- ni. Ravnanje z zbornicami morajo prevzeti osebe obeh zbornic. Predsedništvo obrtne zbornice bo določilo, koliko nameščenecv dotedanje skupne zbornice bo prevzela obrtna zbornica, če ne pride do sporaz- uma, bo o tem odločil ban dravske bano- vine. Obrtna zbornica izjemoma ne bo ime- la svojega pokojninskega sklada, temveč bo morala svoje uslužbence zavarovati pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

Peti člen določa, da stopi uredba v ve- ljavjo z dnem objave v Službenih Novinah, obvezno moč pa dobi 15 dni potem.

Mariborsko narodno gledališče v Ljubljani

Gostovanje je doseglo največji umetniški uspeh

Ljubljana, 24. januarja. V dolgočasno sivino in preperlost ljub- ljanskega dramskega repertoarja so pri- nesli Mariborci nad vse dobrodošlo bujno barvitost in naravnost bolestone občutno aktualnost. Še bolj kakor ob njih prvem gostovanju s Cankarjevimi silnim Kraljem na Betajnovi smo se ob uprizoritvi Gor- kega Na dnu zavedali kulturnega, nacio- nalnega, predvsem pa čisto slovenskega odreskega umetniškega pomena njihovega obiska. V Mariboru je dozorela igralska mladost, ki kaže v svoji polnokrvnosti ne le močno voljo, temveč tudi sposobnost, ustvarjati predstave, ki imponirajo.

Tudi Gorkega Na dnu nam je prinesel dokaz, da je mariborski višji režiser Jože Kovč režiser izredne kvalitete ter da ima mariborsko dramsko osebo vrsto ženskih in moških članov, ki zaslužijo naslov res- nih umetnikov.

V terek smo prinesli več kritik o pre- mieri Gorkega Na dnu na mariborskem odru: sijajne so, nad vse laskave, Morda je mariborsko dvomilo o resnosti in utemelje- nosti teh kritik. Srečali se je tudi ljubljansko občinstvo v nabitom polnem gledališču prepričilo, da so bile teiste priznane ocene zaslužene in polne resnice.

Kracija starega romarja Luke po za- služenju uglednem Pavlu Kovču je v ma- sik, dikciji, vsem nastopanju kabineta, dovršena v celoti in v potankostih ter ni niti trenutek popustila v svoji gniljivi sil. Vasilisa Karpovna, strašna in svoji bujni erotičnosti, spolni ljubosumnosti in prana- turni maščevalnosti, je bila Ema Starčev- va, resnično močna, pristnega čustvenega žara in predpovedajočega temperamenta bo- gata umetnica izredne sposobnosti. Vlastu- go Nastio je podajala Elvira Kraljeva zu- nanje in notranje s toliko prepričljivo realistično, globoko čustvenostjo in dosled-

no jasno zgovornostjo, da nam je docela umiljiv njen veliki ugled vedno duhovite, iskreno in pristno ustvarjajoče mariborske igralske prvakinje. A tu je še Branka Rasbergerja, ki je z neskončno ljub- kostjo in milino prave dekliške evetke sre- di blata in smradu odlično posebejala ne- srečnico Natašo, pa Milena Zakrjakova tako izvrstna Kvasnja, dobrosrčna in ple- menita prodajalka peciva. Igralski poseb- no težko vlogo do smrti pretepeno in umi- rajčo Ane je podajala Slava Gorinskova tako, da si ni moglo misliti pretrealjiveje in učinkoviteje.

Pa je treba vsaj kratko navesti še vrsto moških vlog v zornem podaljšku: Milana Kosiča podli lakomnik Kosteljov, grozni, a vztrajno delavni Klešč Justa Kobute (ne- koliko manj glasovne sile bi mu vendarle priporočal), kramlji igralec (akter), ki je zapil vse svoj spomin, je bil izvrstni, po- sebnost simpatični Franjo Blaz.

Satni je bil impozanten zajetni Danilo Gorinsk, odličan baron duhovito silkoječi Rade Nakrcer: mlad talent je Edo Verdo- nik, ki je igral kot živo srebrno živahnega Aljoška. Pa so bili bili prav dobri in ne- oporečno do detajlov izdelani še Pavla Rasbergerja Bubno, A. Harasovića tatar, Ljudevita Črnoborega Vaska, Danila Tur- ka poljanec in Borisa Brunčka Gušavec.

Skratka: predstava je bila po veliki za- sluzi režiserja Jože Kovča in po kracijski zlasti glavnih vlog zares velik umetniški uspeh. Dekoracije in kostumi so polno ustrezali ter so dokazovali, da stoji naše mariborsko gledališče tudi v tem pogledu na vsega respekta vredni stopnji.

Publika je Mariborcem izrazila iskreno, prav toplo priznanje po vseh slikah in so- prejeli glavni igralci zaslužen ovetje. — Vsem: hvala in čast!

Fr. G.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Petek, 24. januarja: ob 15. uri Romeo in Julija. Dijaška predstava. Izven. Ce- ne od 14 din navzdol.
Sobota, 25. januarja: Othello. Izven.
Nedelja, 26. januarja: ob 15. uri Cigani. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20. uri Krog s kredo. Izven. Zni- žane cene od 20 din navzdol.
Ponedeljek, 27. januarja: zaprto.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Petek, 24. januarja: zaprto. (Generalka).
Sobota, 25. januarja: Hlapec Jernej. Krstna predstava. Red Premierski.
Nedelja, 26. januarja: ob 15. uri Carmen. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20. uri »Pri belem konjicku«. Izven.
Ponedeljek, 27. januarja: zaprto.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 24. januarja. Zadnje dni je policijska uprava predredila po mestu in okolici ernamenat dgo dgi omih hmlh mlh mlh vev racij. Po beznich na periferiji so po- licijski organi aretirali mnogo sumljivih tipov, ki niso mogli dokazati, kako se pre- življajo. V nekem skednju blizu Štepanje vasi je patrila naletela ponoči na večjo družbo postopačev, ki so si tam uredili stalno prenočišče. V skednju so ponoči tu- di popivali in si gasili žej z gorilnim špi- ritom. Danes ponoči so stražniki in detek- tivi spet polovili nekaj mlajših moških in sicer po lokalih okrog glavnega kolodvora ter po središču mesta. Aretirali in zaprli so tudi nekaj lahkoživcev, ki so posedale po gostilnah in kavarnah ter se povečini pe- čal se tajno prostitucijo. Vse aretirance, ki so prespali noč po zaporih v bivših šen- petrski vojašnici, so dopoldne prepeljali s policijskim vozom na zaaljšanje na poli- cijsko upravo.

Na Hauptmanici na Barju se je v ponedeljek pripetila smrt- na napača. Ze popoldne je posestnik Jože

Boleznica

KOLEDAR
Daneš: Petek, 24. januarja: Timotej.
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Moste: Umirajoča pomlad in Ari- zonski tiger.
Razstava kiparja Putriha in slikarja Kregarja v Obersnelovi galeriji na Gospo- svetski cesti 1. odprta od 8 do 18.
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Milčičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Požar v dublinskem gradu

Dublin, 24. jan. s. (Reuter) V starodav- nem gradu v Dublinu, ki izvira iz 13. sto- letja ter je bil v največjem času sedež raznih uradov, preje pa sedež angleškega podkralja, je davi izbruhnil zelo resen požar. Grad leži v središču mesta vredi palač ministrstev in državnega predsedstva. Vse te zgradbe so bile zaradi požara ogrožene ter so takoj stopili v akcijo vsi dublinski gasilci. Večji obseg požara se je sicer po- srečilo preprečiti, trgovinsko ministrstvo pa je bilo vendarle resno poškodovano. V gradu samem je uničenega mnogo pohištva in tudi nekaj dokumentov. Požar je opazil neki sel, ki je ponoči prispel v cenzurni urad, namočena v gadu.

Rooseveltova večina

V odborih obeh zbornic je zagotovljeno sprejetje zakona o pomoči Angliji

Washington, 24. jan. s. (Tass.) United Press je priredila med člani zunanje-političnega odbora reprezentančne zbornice poskusno glasovanje glede njihovega sta- tišča do Rooseveltovega osnutka za dovo- litve posojanja vojnega materiala Angliji. Izmed 25 članov odbora se jih je 15 iz- razilo za Rooseveltov predlog, devet pa proti. En član odbora ni hotel povedati svojega mnenja. Enako poskusno glosa- vanje med člani zunanje-političnega odo- ba senata je pred dnevi pokazalo, da ima tudi tam Roosevelt večino.

Stališče Lindbergha

Washington, 24. jan. s. (Reuter.) Pred zunanje-političnim odborom reprezentan- čne zbornice je bil včeraj v debati o Roo- seveltovem zakonskem osnutku za dovo- litve posojanja vojnega materiala Angliji zaslišan kot priča opozicije polkovnik Lindbergh. Lindbergh se je v izjavi iz- razil tako proti Rooseveltovemu zakonske- mu osnutku, kakor tudi proti ameriški pomoči Angliji v vojni. Dejal je med dru- gim, da ne želi zmage v sedanjih vojni v Evropi niti eni niti drugi strani, da pa Zedinjenim državam ne bi grozila niti go- spodarska niti vojaška nevarnost v prime- ru zmage osmih sil, če bodo Zedinjene države same dobro vojaško pripravljene. Lindbergh je izrazil mnenje, da bi bilo za obrambo Zedinjenih držav potrebnih 10 tisoč letal prve linije, s čimer bi bilo mo- goče preprečiti vsak poskus invazije. Isto- časno pa bi morale Zedinjene države do-

biti še letalska oporišča v Kanadi, na No- vi Fundlandiji in Grönlandiji ter v Zapad- ni Indiji.

Lindbergh je v svojih izjavah med dru- gim še izrazil mnenje, da bi bilo najbolje, če bi v evropski vojni prišlo do miru potom pogajanj. Dejal je, da Angliji tu- di z ameriško pomočjo po njegovem mne- nju ne bi mogli vojaško streti Nemčije, razen če bi prišlo v Nemčiji do notranje- ga zloma. Lindbergh je označil tudi od- ločitve ameriške vlade, s katero je bilo prepuščeno Angliji 50 starih rušilcev, kot napačno.

Likvidacija incidenta z nemško zastavo

San Francisco, 24. jan. s. AA. (Reuter.) Dva ameriška mornarja, ki sta smela nem- ško zastavo z nemškega konzulata, sta bila od obhinskega sodišča pogojno obso- jena na tri mesece zapore in izročena po- morski oblasti v nadaljnjo preiskavo.

Povišanje ameriškega državnega dolga

Washington, 24. jan. s. (Ass. Press) Fi- nančni minister Morgenthau se je včeraj posvetoval z zastopniki obeh zbornic kon- gresa. Izvedelo se je, da so posvetovalja veljala možnost povišanja dovoljene me- je državnega dolga za 15 milijard dolarjev na 65 milijard. Vlada namerava v kratkem v tem smislu predložiti kongresu v odo- britev zakonski osnutek.

Zarota v Oranu

Rim, 24. jan. s. (Tr. Pr.) Preko Beyrutha javljajo iz Maroka:

V Oranu je bilo aretiranih 62 oficirjev zaradi udeležbe v zaroti v prid generala de Gaulle. Med aretiranci so po večini ofi- cirji-domaćini kakor tudi 12 francoskih ari- stokratov in 9 mlajših oficirjev. Zaroto so odkrili vojaki in podoficirji, ki so bili tudi pozvani, da sodelujejo pri tej akciji. Vsi aretirani oficirji bodo prepeljani v Franci- jo, kjer bodo sojeni.

Severnoafriška konferenca

Tanger, 24. jan. AA. (DNB). Pod pred- sedstvom generala Weyganda se je v Al-

Madžarsko-jugoslovnski prijateljski pakt pred madžarskim parlamentom

Madžarska utemeljitev: jamstvo miru na jugovzhodu Evrope

Budimpešta, 24. jan. e. Včeraj se je po daljšem odmoru zopet sestel madžarski parlament. Ministrski predsednik grof To- leki je na seji predložil parlamentu v rati- fikacijo sporazum o priključitvi Madžarske k trojnemu paktu in madžarsko-jugoslovnski sporazum o večnem prijateljstvu. Gle- de madžarsko-jugoslovnskega sporazuma o večnem prijateljstvu naglašajo v uradni motivaciji, da je pri sklepanju te pogodbe posebno veliko vlogo igralo vzajemno sta- tišče in stapatije, ki obstojata med ši- rokimi množicami madžarskega in jugoslovnskega naroda. To spoštovanje pripada v prvi vrsti bivšemu junškemu nasprotniku, ki je zlasti imponiral s svojimi vojaškimi spo- sobnostmi in to spoštovanje občuti madžar-

ski narod tudi napram sedanjemu prijate- lju. Nič ne kaže bolj globokih korenin madžarsko-jugoslovnskega prijateljstva ta- ko, kakor okoliščine, da so vidni znaki to- ga prijateljstva bili od javnega mnenja obeh držav in nerodnosti pozdravljeni. Pod takimi okoliščinami madžarska vlada sma- tra, da bo v sporazumu in v sodelovanju z jugoslovnsko vlado dela temu prijateljs- tvu za bodočnost vidno obliko. Dalje se poudarja, da se Rim-Berlin daje velik po- men temu, da ostane vojna omejena in da ohrani tudi nadalje mir v Podunavju in na Balkanu. Zato državi ozi smatraja madžar- sko-jugoslovnsko prijateljstvo kot jamstvo miru in jugovzhodni Evropi.

pridelka bi lahko po večini prodali v Ame- riko, a nastale so velike težave zaradi prevoza.

Ko je bil hmelj pripravljen za izvoz, ga niso mogli več izvoziti po najbližji morali poti, kjer bi bil prevoz najcenejši: vojna v Sredozemskem morju. Potem so namer- avali hmelj izvoziti skozi solunsko lukso, a zopet jim je vojna, ki je izbruhnila med Grčijo in Italijo, prekrizala načrte. Ostala je še ena pot, a mnogo dražja. Zdaj še vedno ni prišlo do odločitve, ali bodo sploh odpotali hmelj ali pa bo obelodan pri hme-

Prizad bi naj odkupil hmelj

Ljubljana, 24. januarja. Hmeljarstvo je ena najpomembnejših slovenskih kmetijskih strok. Marsikdo pri- nas pa še ne ve, da je naše hmeljarstvo v tej sezoni zadela velika nesreča; skoraj ves lanski pridelek hmelja je ostal neprod- an. Naši hmeljarji so namreč odvisni od mednarodnih tržišč. Najboljši kupec naše- ga hmelja je Amerika. Tudi hmelj tega

DNEVNE VESTI

— Podpirno važno delo Jadranske straže! Vsako leto se obrne Jadranska straža na svoje prijatelje in dobrotnike s prošnjo, da jo po svojih močeh podpre, kajti brez podpore bi njeno delovanje sploh ne bilo mogoče. Tudi letos zbira Jadranska straža širom Slovenije prostovoljne prispevke, da bo mogla svoje delo nadaljevati, zlasti pa omogočiti naši mladini med počitnicami bivanje na morju. Gotovo ni nikogar med nami, ki bi se ne zavedal, kako nujno potrebno je buditi med nami pomorsko zavest, in gojiti ljubezen do našega morja, brez katerega si ne moremo misliti naše domovine. Nikogar naj bi pa tudi ne bilo, ki bi se ne odzval klicu Jadranske straže in bi ne priskočil na pomoč, saj je njeno delo posvečeno naši skupni blaginji, našemu sinu Jadrani.

— Rusija bo razstavila na beograjskem velesejmu. Rusko trgovsko predstavništvo v Beogradu je na beograjskem sejmišču za prihodnji pomladanski velesejem že najelo veliki paviljon št. 1 in večji kompleks na odprtem prostoru, kjer bo nameščena kolektivna gospodarska razstava. Hkrati je še sovjetsko poslanstvo tudi zanimalo za zemljišče, na katerem bo lahko zgradilo sovjetsko reprezentativno poslopje. Uprava velesejma je dala poslanstvu na razpolago veliki prostor v bližini nemškega reprezentativnega paviljona.

— Važno opozorilo uvoznikom južnega sadja. Da bi mogli uvozni odbor pri ravnanju s sadjem za zunanjo trgovino razdeliti količine za uvoz južnega sadja iz Grčije — suhega grozdja, fig, pomaranč, mandarin in limon po določenih kontingentih, se morajo uvozniki tega sadja obrniti s prošnjo na za uvoz na devizno ravnanje Narodne banke najpozneje do 31. januarja in predložiti točne podatke o uvozu tega sadja v letih 1939-40. Na posebnih formulirjih, ki se daje pri vseh podružnicah Narodne banke. Prošnji je treba priložiti originalno fakturo z oznako, dali je blago odpisano iz Grčije in dali se grške oblasti izdane izvozne dovoljenje, o čemur je blago že v naši državi bodisi na carinarnici ali pa na poti. Če je blago že na carinarnici, je treba predložiti tudi dokazila o tem.

— Pred trgovskimi pogajanjmi z Italijo. Za sestanke jugoslovensko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora, ki se sestane najbrž zadnje dni januarja, se italijanski pa tudi nemški tisk zelo zanimata. Dunajski »Südt. Echo« piše, da zahtevajo Italijani tudi zvišanje tečaja klirinske marke in večji uvoz trgovskega prometa. O nekaterih važnih načrtih, ki se je o njih v načelu že govorilo, se na tem zasedanju ne bo razpravljalo. Med te spada v prvi vrsti vprašanje gradnje avtomobilske ceste Reka-Zagreb in izsušitve nekaterih jezer.

— Naš zračni promet v letu 1940. Preko Zagreba je potovalo lani z letali 6635 potnikov. Na zračni progi Zagreb-Ljubljana in nazaj je potovalo z letali 291 potnikov, iz Ljubljane v Zagreb pa 213.

— Razburkano morje meče mine na suho. Po vsem našem Primorju divja zadnje dni silno neurje in valovi so na obalo vrgli tudi več min, med katerimi jih je nekaj eksplodiralo in ranilo več ljudi. Tako je pri Budvi morje vrglo na obalo več min, ki so eksplodirale z močnim treskom. Dejonacije so bile tako silne, da so v razdalji enega kilometra popokale vse šipe. Ena mina je eksplodirala na plaži Becici, druga na plaži Mogrem. Obe nista napravili škode, pač pa je tretja, ki je eksplodirala na plaži Jaz, zahtevala več človeških žrtev. Ta mina je eksplodirala nekaj kilometrov od Budve. Slučajno je bilo v bližini 6 kmetov, ki so iz morja lovili na plavalni les. Dva kmeta sta bila hudo ranjena, štiri pa lažje. Dve mini sta pa eksplodirali v okolici Petrovca. Ena mina, ki je eksplodirala na južni plaži Sv. Stefana, je lažje ranila več oseb.

— Prosim vse krajevne odbore Jugoslovske Unije za zaščito otrok. Da pristopijo takoj k sodelovanju pri občinskih odborih za zimske pomoči in da si prizadevajo, da bo uspeh čim večji. Pri razdeljevanju nabranih sredstev akcije za zimsko pomoč naj imajo krajevni odbori v vidu predvsem potrebe šolskih kuhinj in ter pomoči porokom in družinam s številnimi otroki. — Banovinski odbor Jugoslovske Unije za zaščito otrok.

— Novi občinski svet v Sarajevu. V kratkem bo imenovan nov občinski svet v Sarajevu. Za predsednika bil imenovan dosedajni predsednik Muhamed Zlatar, za podpredsednika dr. Zdravko Šutej, za drugega podpredsednika dr. Dušan Vasiljev. Občinski svet bo imel 25 članov in sicer 25 pristavev JRZ, 13 pristavev HSS, 5 iz skupine radikalov dr. Laze Markovića, enega zemljoradnika in enega samostalca.

— Popolna reorganizacija našega denarstva. V doglednem času bo vse naše denarstvo temeljito reorganizirano. V kratkem bo sklican posvetovalni odbor za denarstvo v banovini Hrvatski, potem pa seja koordinacijskega odbora za denarstvo v Beogradu. V prvi vrsti bo urejeno vprašanje zakonodaje na polju denarstva, ki je zdaj nepopolna.

— 1200 vagonov češkega sladkorja. Zaradi slabe letne sladkorne pese in njene slabe kakovosti je nastalo v mnogih krajih naše države pomanjkanje sladkorja. Sladkorja imamo letos premalo okrog 5000 vagonov. V banovini Hrvatski ga primanjkuje okrog 1200 vagonov. Pogod je kupil to količino sladkorja v češkomoravskem protektoratu, tako da je banovina Hrvatska zdaj preskrbljena s sladkorjem do nove kampanje.

— Izvoz živih prašičev v Nemčijo. V ravnanstvu za zunanjo trgovino je bila te dni seja, na kateri je bil dosežen sporazum glede izvoza živih prašičev v Nemčijo. Kontingenti bodo razdeljeni kakor doslej in sicer tako, da odpade 40% na izvoznike, trgovce in zadrage, 20% pa na kmetovalce. Ta razdelitev bo veljala do 20. marca, ko stopi v veljavo nova naredba o ureditvi izvoza žive živine. Določene so bile cene na 20.50 din kg franco nemškega mesa. Dosežen je bil tudi sporazum glede prevoznih stroškov do nemške meje.

— Splošen popis žita. Z merodajnega mesta prihaja vest, da bo odrejen splošen popis vseh zalog žita v naši državi. Opozorilo lastnikom vžigalnikov. Pravilnik o umetnih vžigalnikih določa, da morajo njihovi lastniki plačati letno monopolno takso 100 din najpozneje do konca januarja vsakega leta in sicer v obliki znanke, ki se priključi na odgovarjajoče mesto v legitimaciji. Uprava državnih monopolov opozarja lastnike vžigalnikov, naj

si preskrbe znanke, da ne prekršijo monopolnega zakona. Znanke se daje pri veleprodajalcih vžigalnic.

— Prometna. V ponedeljek 27. t. m. opoldne bodo promovirani na ljubljanski univerzi za doktorje prava g. Ljudvik Arko, Breže, Ribnica, Dolensko, Vladimir Sojer iz Podbukovja in Stefan Soba iz Makel. Čestitamo!

— Skupinsko potovanje po znižanih vozniš, ki so bila ukinjena preko božiča in novega leta, so spet v veljavi. Za skupine preko 30 oseb pa 50%. Skupinska potovanja je treba prijaviti pisмено odhodni železniški postaji ali pri Putniku, za skupine do 30 oseb vsaj 12 ur, pri večjih skupinah pa vsaj 24 ur pred rednim odhodom vlaka.

— Vozne olajšave za potovanje v Beograd. Putnik sporoča, da velja polovična vozna za Beograd (radio-razstava) za potovanje tja do 4. februarja, za povratek pa do 6. februarja. Člani nogometnih klubov, ki potujejo k občnemu zboru Jugoslovanske nogometne zveze v Zagreb, uživajo polovično vozno za vožnjo v Zagreb do 26. t. m., za povratek pa od 26. do 28. t. m. V februarju bo veljala polovična vozna za obisk Dubrovnika (pomorska razstava), in sicer za potovanje tja od 31. januarja do 28. februarja, za povratek pa od 2. februarja do 3. marca. Vsak potnik kupi pri odhodu celo vozovnico in legitimacijo K-13.

— Zanimiv gost v Zagreb. V Zagreb je prišel te dni Japonec Ki Nemota in sicer iz Rige, kjer se je mudil več mesecev. Doma je iz Tokia, kjer je končal diplomatsko šolo, zdaj pa potuje po Evropi. V Jugoslaviji hoče ostati dve leti, da se seznanji z njo zlasti z našim jezikom in kulturo. Potem se bo posvetil diplomatski službi. Prevajati namerava naša književna dela v japonsko in organizirati naučno potovanje naših intelektualcev na Japonsko.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, zmerno hladno, od časa do časa rahel dež. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Splitu in Kumboru. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu, Kumboru in Dubrovniku 15, v Sarajevu in Splitu 13, na Rabu 11, na Visu 10, v Zagrebu 7, v Ljubljani 6, v Mariboru 1,0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 752,0, temperatura je znašala 2,0, v Mariboru —4, v Zagrebu 1,0, na Visu in Rabu 6, v Beogradu 7, v Sarajevu 3, v Splitu 9, v Dubrovniku 10, v Kumboru 11.

— Samomor 16letnega dekleta. V četrtki popoldne je skočila pod vlak 16letna rudarjeva hči Rozalija Lorzer iz Pleske pri Velenju. Kolesa osebnega vlaka so nesrečnici odrezala glavo. Truplo mlade samomordilke so po komisijskem ogledu odnesli v doračo mrtvašnico. Vzrok obupnega dejanja so bile baie domače razmere.

— Nesreče. V Kranju je padla na pole-deneli cesti 34-letna mehanikova žena Vera Pintar in si zlomila levo roko. — Delavec Martin Lamovešek, zaposlen v kamnolomu v Renkah pri Zagorju, je doživel sredi hudo nesrečo. Ko se je vračal z dela domov, se je utrgala v gozdu nad cesto težka skala, ki je padla naravnost nanj in ga težko poškodovala na glavi. Pri delu v zagorskem rudniku se je poškodoval na glavi 30-letni rudar Emil Kodak. — Na Premrovovi žagi v Martiniaku zaposlenega delavca Jožeta Goriska pa je po-grabila cirkularka ter mu porezal prste na levici.

— Obup Slovenke v Bjelovaru. Soborica »Grand hotel« v Bjelovaru Antonija Potočnik si je hotela v sredo zvečer končati življenje. Zaklenila se je v sobo in zažigala večjo množico verovola, obenem je pa zažigala ogelje v posodi. Slučajno jo je pa prišlo klicati neko dekle iz kavarnice in ker se ni na trkanje odzvala, so policajci polietjo, ki je vdrila v sobo. Potočnikovo so našli že onesveščeno in jo prepeljali v bolnico, kjer ji bodo skušali rešiti življenje. Stara je 22 let. V sobi so našli dve pisni, eno naslovljeno na kavararja, drugo pa na neko prijateljico v Sloveniji. Iz pisma je razvidno, da je Potočnikova obupala nad življenjem zaradi nesrečne ljubezni.

— Mater petih otrok je ubil, ker ga ni marala. V Gornjem Kovlju je včeraj Vladimir Vlah ustrelil 35letno Ljubico Vlahovič, mater petih otrok. Bil je zaljubljen v njo, ona pa ga ni marala. Včeraj jo je srečal na ulici in oddal nanjo pet strelcev.

— 30letni mož in 82letna žena unirila istega dne. V Zagrebu sta umrli v torek 82letna Sofija Stabek in njen 30letni stari mož Andrej, upokojeni tramvajski sprevoznik.

Iz Ljubljane

— Iz svetovskega proslava bo 27. t. m. Ob 10. bo sv. liturgija v pravoslavni cerkvi, ob 11 pa šolska proslava v Narodnem domu, dvorana Ljubljanskega Sokola, Bleiweisova 28. Vstop prost. Zvečer ob 20 bo v Kazini svetovska »Beseda« s sodelovanjem članov opernega gledališča in častnega damskega odbora. Vabila so že razposlana. Reklamacije se sprejemajo v pisarni srbske pravoslavne cerkvene občine, Šubičeva 3/II (telefon 43-33). Kjer se dobe tudi vstopnice za večerno »Besedo« po 20 din, za dijake po 10 din.

— Iz slaba kupčija z ribami. Lani je bila v Ljubljani mnogo manjša poraba rib kakor prejšnja leta. Ribe se sicer v splošnem niso podražile in maršičko bi pričakovali, da bo poraba večja zaradi uveljabe brezmenne dni. Toda prodaja je bila v splošnem vse leto nenavadno slaba. Mrtvilo še vedno traja. Prodajalci si razlagajo to s podražitvijo olja in masi in s omejeno prodajo olja. — Danes trg tudi ni bil dobro založen z ribami, sicer pa je bilo blaga še preveč. Med morskimi ribami ni bilo mnogo izbire. Naprodaj so bile predvsem sardele, in sicer po 16 din kg, torej sorazmerno poceni. Bilo je še nekaj skuš, ki so jih prodajali po 32 din kg. Rečni rib je bilo malo, ker je ribolov otežekoten zaradi naraslih voda. Ščuk je bilo naprodaj le nekaj kilogramov po 23 din. Nekaj več je bilo krapov, ki so jih prodajali po 30 din. Kakor navadno je tudi danes dragocnejšo ribogojstvo založilo trg z živimi postrvmi, ki so naprodaj po stalni ceni, 40 din kg. Naprodaj so tudi žabji kraki, ki jih sicer pozimi ob hudem mrazu ni.

— Iz nova prometna naprava pred pošto. Davi je vzbudila pozornost Ljubljancev pred pošto nova prometna naprava. Sredi tega prometnega otoka so postavili približno 2 m visoko leseno svetilnico kad

a tremi rdečimi pasovi. Zadaj je napravljeno stopnišče in vrata, sred kad pa je dno, tako da gleda iz nje le gornji del stražnika. Tako ima prometni stražnik pred pošto znatno boljši pregled vsega prometa na tem nevarnem križišču in tudi ni tako izpostavljen nevarnosti, kakor je bil poprej, saj se je večkrat dalo, da je butnil vanj avtomobil ali da ga je celo oplazil tramvaj. Zdi se, da je kad postavljena premalo v sredino. Sicer bo pa praksa pokazala, kaj je potrebno. Moderni Dlogen vzbuja precejšnjo pozornost Ljubljancev.

— Iz Enotna moka se ne sme prodajati dražje kakor po 5.50 din, bela ne dražje kakor po 9 din. Referat za kontrolo cen objavlja: Z ozirom na priprave, da se je prodajala v nekaterih trgovinah enotna moka po 5.75 din in bela nad 9 din kg, se opozarja, da je uredba kraljevske banke uprave VIII-K. št. 2005, po kateri cena enotne moke ne sme biti višja od 5.50 din, cena bele moke pa ne višja od 9 din se v veljavi. Vsi, ki bi prodajali pšenično moko dražje, imajo računati s kazenskimi sankcijami po uredbi, poleg tega pa s tem, da se jim bo razdeljevanje pšenične moke sploh odvzelo.

— Iz Ljubljanske sokolske župa je svojo pisarno preselila v Narodni dom. To preselitev so naredili zaradi praktičnih razlogov, ker je večina činiteljev nove župne uprave v bližini Narodnega doma. Dolder se torej ne bo povsem uredila pisarna in prenese telefon v nove prostore, bo župna uprava poslovala v prostorih Ljubljanskega Sokola na Bleiweisovi cesti št. 28 in bo tudi uporabljala telefon tega društva. Zato naj se za telefonske pogovore kličeta župa na telefonsko številko 32-74. Dopisi pa naj se do nadaljnjega naslavljaajo na Narodni dom, Bleiweisova cesta št. 28.

— Iz NA VSAKO MIŠO LAŠKO TIVO. — Iz vsi poslovalcaji v Ljubljani, ki zapostujejo hišno služabništvo morajo nabaviti najpozneje do dne 31. januarja 1941 davčne karte za leto 1941. Kdor ne bo nabavil davčne karte ali je ne bo nabavil pravočasno, bo moral plačati kot kazni 5-kratni znesek rednega davka. Davčna karta stane din 52, prispevek znaša za obrambni sklad 3 din, za bednostni sklad 25 din; skupaj 80 din. Davčne karte se dobe pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg 5/II, nadst. soba št. 14.

— Iz Le še nekaj predstav izredno uspele Našice veseloigre »Gospa ministrica« bo v Sentiakobskem gledališču. Igra je imela tak uspeh, da bo bile vse dosedanje predstave razprodane. Ponovitev bo jutri v soboto 25. in v nedeljo 26. t. m. ob 20.15 ter prihodnjo soboto in nedeljo. V soboto 8. II, na obletnico smrti pesnika dr. France Prešerna pa bo premiera izvirnega domačega dela Ilike Vaštetove drame iz Prešernovega življenja »Visoka pesem«.

— Iz Brezobzirni vozači. Po ulicah v mestu je nastala zaradi kopnenja snega silna brozga, ki je ne bo mogoče tako hitro spraviti stran. Ta brozga je seveda skrajno nevarna pešcem, še vse bolj pa jo občutijo, kadar pridre mimo razna motorna vozila. Takrat ne pomaga stiskanje k ste-ni hiš, niti drugačno umikanje. Izpod koles avtomobilov pljusne brozga daleč na hodnik, največkrat pa naravnost na mladočede, tako da so obrizgani za umazanim blatom prav do glave. Pripomniti je, da vozači osebnih avtomobilov vozijo še do-ka obzirno, dotim se o vzhodnih tovornih avtomobilov tega ne more reči. Ti drviljo brezobzirno naprej in so najbolj nevarni v ozkih ulicah, kakor na primer na sv. Petra cesti, kjer se človek nima kam umakniti in je pljuskom brozge izpod koles avtomobilov izpostavljen. Stražniki, naj bi v primerih takih brezobzirnosti vo-začev postopali energičnejše, pa bi bil kma-lu dosežen red!

— Iz Najden ročni voziček. Nedavno je našel mestni delavec Ernest Marinič v Dvofakovi ulici že precej obrabljen dvo-kolesni voziček, ki ga je izročil policijski upravi. Voziček, ki ga dobi lastnik na po-litici, je bil najbrž ukraden, pa ga je tat pustil na cesti.

— Iz Poročno društvo »Krkovo-Trnov« v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor z občinskim dnevnim redom dne 1. febru-erja ob 20. v gostilniških prostorih g. Mat-ka Škliča. Pred konjušnico. Udeležba čla-nov obvezna!

— Iz Nemška stenografija, strojeplje. Prijavite se: Trgovsko učilišče Robida, Tr-novska ulica 15.

— Iz Veterinarska ambulanta Slovenskega društva za varstvo živali posluje dnev-no od 14. do 16 na Dobrebranski cesti št. 21, telef. 30-36. Ambulanta je namenjena predvsem malim živalim.

— Iz Polenovka, razne ribe danes v go-stilni Lovšin.

Borzna poročila

Curi, 24. januarja. Beograd 10.—, Pe-ritz 8.30, London 16.10, New York 431.—, Bruselj 69.—, Milan 21.70, Madrid 40.—, Amsterdam 229.—, Berlin 172.50, Stock-holm 102.775, Oslo 98.50, Kopenhagen 83.50, Sofija 425.—, Budimpešta 85.—, Atene 300.—, Carigrad 337.50, Bukarešta 215.—

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej Najmanjši znesek 8.— din.

POZORI

Popravilam, vulkaniziram gu-masto obutev, prodajam in ku-pujem vse vrste moških čevljev — da so le sadnji deli dobri. KLAVER, Vošnjakova 4. 401

KLISEJE

JUGOGRAFIKA

SNEŽNE OCVILJE

in galoc popravila »EXPRESS«

brzopopravilnica, Sv. Petra cesta 6. 407

ZASTONJ ZAVOJCEK

Dostalovega toaletnega bisera na poskušnjo. Uspeh po prvi uporabi. Koža obraza in telesa ostane čista, zdrava, sveža in mlada. Mopolji, sojedci, nečisto-tosti obraza izginejo. Poljite sa stroške 4 din v znamkah. Kemikalija, Novi Sad 144. V lekarnah, drogerijah originalni karton dip 43. 404

MREŽE ZA POSTELJE

lobite najpozneje v Komenakega al. 24. Izdelovanje posteljnih ličnih vložkov. Rabljene sprej-mamo v popravilo. 293

Snežne razmere

Poročila Tujskoprometnih sves v Ljubljani in Mariboru ter SPD 24. januarja 1941

Bled 501 m: 0, megleno, 30 cm snega, osrenjen; Podkoren 800 m: 0, jasno, 42 cm snega, osrenjen; Radovičica 470 m: 0, delno oblačno, 15 cm snega, južen; Valvasorjev dom 1180 m: —2, jasno, 40 cm snega; Pokljuka 1300 m: —3, 80 cm snega, ocre-njen; Bohinj-Zlatorog 530 m: 0, jasno, 25 cm snega, južen; Dom na Komni 1520 m: —5, jasno, 150 cm snega, pršič; Skalaški dom na Voglu 1540 m: —4, jas-no, 50 pršica na 130 podlage; Dom na Kravcu 1700 m: —6, jasno, 100 cm snega, osrenjen; Koča na Veliki planini 1558 m: —4, del-no oblačno, 90 cm snega, osrenjen; Skofja Loka 350 m: 0, oblačno, 14 cm snega, osrenjen; Biha na Menini planini 1508 m: —3, ob-lačno, 90 cm snega; Kranjska gora 810 m: —1, jasno, 50 cm snega, južen; Rimski vrelce 530 m: —2, jasno, 25 cm snega, osrenjen; Peča 1654 m: +4, oblačno, 40 cm snega, južen; Rogaska Slatina 238 m: 1, oblačno, 5 cm snega, južen; Senjorjev dom 1522 m: —3, oblačno, 60 cm snega, južen.

Iz Celja

—c Zagotovite si živilske nakaznice! Mestni prehranjevalni urad na mestnem poglavarstvu je nedavno razdelil med pre-bivalstvo vprašalne pole za dodelitev ži-vilskih nakaznic. Kljub pozivu pa mnogi se niso izročili prehranjevalnemu uradu izpolnjenih vprašalnih pol. Zamudniki naj oddajo vprašalne pole najpozneje v sobo-to 25. t. m. Po tem terminu oddane vpraš-alne pole ne bodo upoštevane in si bo moral vsakdo sam pripisati krivdo, če ne bo dobil nakaznic.

— V pisarni Splošnega združenja obrt-nikov za mesto in srez Celje dobijo obrt-niki pokasnica o napovedi za pridobitno ter o pavšalnem obdavčenju in drugih davčnih zadevah.

—c Celjski šahovski klub bo igral v ne-deljo 26. t. m. popoldne v svojih prostorih v hotelu »Evropi« prvenstveno tekmo s Šahovskim klubom Šoštanjem, prvakom Salieske doline.

—c Cene drv in premoga za kurjavo je mestno poglavarstvo v Celju na novo maksimiralo z veljavnostjo od 22. t. m. takole: sežen žaganih bukovih cepanic 650 din, sežen sekanih bukovih cepanic 684 din franco skladišče, 100 kg žaganih bukovih cepanic 36 din, 100 kg sekanih bukovih cepanic 38 din, tona hudojamskega premoga kosovca 420 din, kockovca 400 din, trboveljskega kosovca 420 din, kockovca 400 din, zabukovskega zdroba 282.50 din in velenjskega orehovca 230 din. Na-vedene cene premoga ostanejo pri prodaji na drobno iste. Kupcu je treba računati prevozne stroške za na dom postavljena drva ali premog po medsebojnem dogovo-

Vode so začele upadati

Od nedelje do včeraj so naglo naraščale, danes pa niso več tako visoke

Ljubljana, 24. januarja. Pred dobrim tednom je pokrivala zem-ljo še skoraj pol metra debela snežna ode-ja, zdaj se pa že tu in tam kaže kono, ne le na pobočjih, temveč tudi v ravnini. Če zapade pol metra snega ob izvirih rek, je nevarnost, da bodo sromolili poplave na porečjih na nižjih ravninah. Tako mo-rajo misliti na nevarnost poplav v hrvat-skem Posavju in Banatu, če je mnogo snega na Gorenjskem.

Razumljivo je, da je zdaj nastopila ne-varnost poplav, čim je začel v nedeljo iz-redno naglo kopneti sneg, kajti snega je bilo mnogo in reke so začele zelo hitro naraščati. Poplave pozimi so zelo redke, saj toplo vreme navadno ne traja nikdar tako dolgo, da bi vode začele prestopati bregove. Sneg sicer pogosto skopni v niž-jih legah, na planinah pa obloži čeprav traja južno vreme 14 dni.

Sedanje vreme je nekaj izrednega. Ja-nuarja je sicer pri nas že večkrat nastopilo južno vreme, a navadno ni trajalo dolgo, da juz ni pobral vsega tako visokega snega, kakršnega smo imeli doslej. Ob južnem vremenu pozimi navadno sneži, nakar zopet pritise mraz. Zdi se je, da se začelo jasnit in imamo izrazito pomladno vreme. Še vedno ni zanesljivo, da se bo ohladilo.

Od nedelje do včeraj so vode naglo na-raščale, ponoči se je pa nekoliko ohladilo

ru. Prodavalca drv odnomo premoga pa ne priteče nobena odškodnina za prevoz v mestu Celju.

—c Prijave za doprinos k fondu narod-ne obrambe. Zaradi pravilne odmere spe-cialnega doprinosu k fondu narodne obrambe za l. 1941. poziva davčna uprava v Celju vse davčne zavezance, ki imajo 3 ali 4 odnosno 5 in več živih zakonskih otrok izpod 21. leta starosti, da v lastnem interesu vložijo pri davčni upravi v Celju prijavo ter navedejo imena, dan, mesec in leto rojstva svojih otrok. Te podatke mo-leta potrditi pristojna občina. Prijave je treba kolkovati z 10 din. Skrajni rok za vložitev teh prijav je 31. t. m. Tiskovine se dobijo pri davčni upravi v Celju.

—c V celjski bolnici je umrla v sredo šestletna žagarijeva hčerka Marija Voduškova s Prihove pri Rečici ob Savinji.

Iz Laškega

— Iz prosvetne službe. Na meščansko šolo na Rakeku je imenovan za strokov-nega učitelja diplom. filozof iz Laškega g. Friderik Vivot, doslej suplent na gimnaziji v Novem Pazurju.

— Načrt termalnega bazena na prostem. V Laškem imamo krajevni občinski turis-tični odbor, ki se je lotil tega načrta. Predsedniku se jo posrečilo izposlovati, da plačujejo nočnine tudi zavarovani člani, ki se zdravijo v termi. Tako bi bilo mogoče zbrati denarna sredstva za amortizacijo odplačevanje anuitet za gradnjo. Sijajno uspeva tudi bazen v Rimskih toplicah, ki nima tako modernih pridobitev kakor Laško. Turistični odbor ima na razpolago zelo prikladno parcelo za zgraditev bazena in načrte že pripravljeno. Rentabilnost ba-zena je podana že po bližini Celja na tudi drugih krajev. K bazenu bi vodila lepa avtomobilska cesta in njegova okolica leto-viškemu kraju primerno urjena. Bolniki bi ne imeli dostopa do njega. Bazni bi bil zgrajen sredi smrekovih gozdov na par-celi, kamor vse dan sije sonce. Bazni bi pomenil za Laško veliko pridobitev. Po načrtih bi znašali stroški 800.000 din. Zanja vseh, ki hočejo Laškemu dobro, je, da se bazen čimprej zgradi.

Z Jesenic

— Starokatoliška služba božja bo v ne-deljo 26. t. m. ob 9. v Delavskem domu. Cerkevni govor bo: »Jezusov odnos do ve-selja in zabav«.

Iz Višnje gore

— Poroka. V nedeljo se je poročil v župni cerkvi sv. Tihna v Višnji gori g. Globokar Lojze, posestnik iz Podbukovja, fara Krka z gđ. Vaziršek Pepco, posest-nikovo hčerko iz Zavrtac pri Višnji gori. Mlademu paru želimo mnogo sreče!

— Sprememba vremena. Po dokaj hudi zimi je v nedeljo nastopilo južno vreme in je smuke zaenkrat konec.

— Sejem v Višnji gori. Sejem sv. Neže je bil dobro obiskan. Zadovoljni so bili prodajalci in kramarji, najbolj pa gostil-ničarji. Kljub dragi pižaji, so bile vse gos-tilne dobro obiskane.

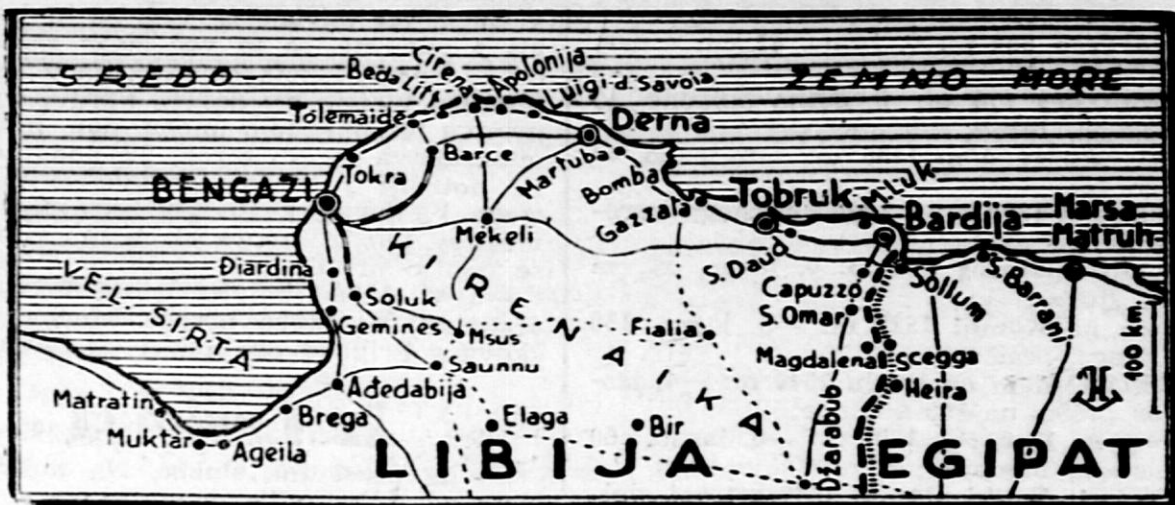
Postani in ostani član Vodnikov družbe!

in sneg v višjih legah ni več kornel, zato danes voda ni več tako visoka. Nevarnosti poplav ni več. Preden je nastopilo južno vreme je bila voda v vseh rekah zelo niz-ka in zaradi tega je tudi moralo počivati mnogo mlinov. Iz Novega Sada so poročali, da voda ni bila že dolga leta tako nizka. Kako naglo so pa začele reke naraščati pred dnevi, sprevidimo že po tem, da je Ljubljana na Fužinah narasla od nedelje na 146 cm nad normalo, Sava je pa bila najvišja pri elektrarni v Tacnu v sredo zvečer, 140 cm nad normalo.

Ljubljana ob razvodju v Trnovem je bila davi še 150 cm nad normalo. Od vče-raj je še narasla za 10 cm, med tem ko je pri papirnici v Vevčah že uradila v pretekli noči za 10 cm ter je bila 1.20 cm nad normalo. Dober znak je, da je Sava upadla že včeraj. Sneg na planinah ne kopni več. Davi je bila Sava v Tacnu še 70 cm

Kyrenaika, dežela slavne preteklosti

zdaj pa eno izmed važnih bojišč, kjer se odloča usoda sedanje vojne

Kyrene je bila grška nimfa, hči kralja Hipkeja, junaško dekle, ki je pasel očeta ovce premagala leva. Postala je ljubica samega boga Apolona, ki je videl njen boj z levom ocenil njeno in našto, se zaljubil v njo in jo odpeljal v zlati kočiji v afriško Libijo. Grški naseljenci, prišli iz Sparte so krstili njo in čast naselbino, ki so jo bili ustanovili v 7. stoletju pred Kristom v Libiji tam kjer se je nimfa Kyrene rodila sin Aristolas. Mesto in njegova nimfa sta dala pozneje ime vsej tej pokrajini, poznejši rimski in zdaj italijanski koloniji Kirenaiki, v kateri se odigravajo prav te dni važni, usodni dogodki.

Kyrene ni bila niti prva niti zadnja naselbina grških pomorščakov v teh krajih. Že nekaj desetletij prej so ustanovili spartanski izseljenci mesto Barca, ležeče kakih 100 km južnozapadno od Kyrene. Barca se imenuje zdaj El Merg in njeno pristanišče je Tocras.

Bengazi, glavno mesto Kyrenaik, je tudi grškega izvora in prvotno se je imenovalo Euehesperides. Pozneje je bilo preimenovalo v Berenice, po soprogi egiptskega vladarja Tolomeja III. Morda je bila Berenice, hči Matava vladarja v Kyreni, slavohopna žena, ki je dala svojo prvega moža Demetria, brata makedonskega kralja Antigona, iz ljubosumnosti umoriti nevoščilja nimfi Kyreni, da je

dobila mesto po nji ime. Zato je dosegla od svojega drugega moža, da je bila podobno počastitve deležna tudi ona. Tako je stara Euehesperides izpremenila svoje ime na Berenice. Tudi egiptska kraljica Kleopatra ni hotela zaostati za tema dvema ženama in zato je hotela imeti tudi ona svoje mesto v Kyrenjaki, ki je dobilo ime Kleopatris. Zdal leži v razvalinah, pozabljeno, prav tako kakor je izginilo ime Berenice. Samo Kyrene je zmagala, kajti odkopali so jo iz razvalin in italijanska uprava je mesto obnovila.

Grki, ustanovitelji kyrenaik¹ naselbin, se niso nikoli pomešali s prvotnim libijskim prebivalstvom. Znal so se prilagoditi tudi nadvladi Egiptčanov. Perijev Aleksandra Velikega, Tolomejev in nazadnje še Rima, ki je postal leta 117 pred Kristom njihov gospodar na podlagi oporoke Tolomeja Filomatora Kolonija je bila bogata ne samo po trgovskih tihkih s sosedi, temveč tudi po izvozu kmetijskih pridelkov.

Njen propad so zakrivila Sedem Ti so se jeli pod Tolomejci priseljevati sem v velikem številu. Kmalu so imeli v mestih odločno besedo in vsa uprava je prišla v njihove roke. Dvakrat so se uprli libijski rimski upravi, prvič ko je Titus osvojil Jeruzalem, drugič pa leta 115 Dve leti je oblegal Trajanov vojskovodja Marcus bojevitja mesta, ki so se trdovratno

branila. Posledice židovske vojne so bile težke za vso deželo. Cvetjoča mesta so bila večinoma porušena in število mrtvih je doseglo na obeh straneh nad 200.000, torej mnogo več nego je zdaj vseh prebivalcev Kyrenaik.

Cesar Hadrijan je skušal na kolonijo obnoviti. Zgradil je na razvalinah starega kyrenskega Apollonovega hrama novo svetišče, čigar 38 m dolge in 20 m široke ruševine so izkopali italijanski raziskovalci in poskrbeli, da ostanejo ohranjene. Vse to, kar je obnovil cesar Hadrijan in njegovi nasledniki, so končno porušili Berberi, leta 642, pa Arabci. Leta 1123, so se poselili deželo Turki in njim je z redkimi presledki pripadala do leta 1912, ko je bila z lausanskim mirom prisojena Italiji. Italija je deželo pomirila in si na vse načine prizadevala dvigniti jo.

Pristanišča so bila očistena in obnovljena. Na prvem mestu je Bengazi, ki ima 35.000 prebivalcev. Drugo pristanišče je Tolmeta, v starih casih Tolmeta. Apollonia služi za pristanišče mestu Kyreni, oddaljenem od nje 5 km zračne črte. Dlje proti vzhodu je Bema z 10.000 prebivalci, še dalje Bomba, in v najvzhodnejšem delu dežele, v takozvani Marmariti leži pristanišče Tobruk, kjer so zdaj zagospodarili Anzeži, in ki je bilo glavna italijanska trdnjava v Libiji. Prav blizu egiptске meje leži Bardia, zdaj tudi že v angleških rokah.

Dežela se začela ugodno razvijati na Gebelskem predgorju, južno od Kyrene, zlasti odkar so naseljeni tu marljiviji italijanski kmetje. Kyrenaika ni brez padavin. V okolici Derna traja deževna doba od oktobra do februarja. V Bengazi od novembra do januarja in doseže približno 276 mm letnih padavin. Povprečna temperatura znaša 20°, najvišja 44, najnižja pa 4 stopinje. Kyrenaika je večinoma gorska planota, segajoča v Gebelskem pogorju 880 m visoko in padajoča pri Garub do 134 m pod morsko gladino. Prebivalci so Berberi, Arabci, Italijani in okrog 2.000 Židov. Jezik domačinov je arabščina, njihova vera pa mohamedanska.

pa se iskreno zahvaljuje vsem tistim, ki so s svojimi prispevki in darili omogočili lepo božičnico. Vsega skupaj je bilo razdeljenih daril v vrednosti okrog 3000 din. kar je za revno in siromašno okolico vesakor lep uspeh. Seveda so morali pridelatelji tudi v tem primeru, kakor je običaj ob takih priložnostih, slišati marsikatero trpko, in to od ljudi, od katerih bi najmanj pričakovali, ki so dobro situirani in imajo vedno polna usta sladkih besed in nasvetov za vse prilike. Dobro je le, da je takih »dobrotnikov« pri nas malo in imajo v splošnem ljudje dosti razumevanja za dobre namene.

Iz Zagorja

— Štirje občni zbori. V petek je v gostilni g. Renčofa v Toplicah zborovalo in poglavo letni obračun svojega nealhekega združenja. Druženje gostilničarjev zagorskega okoliša. Po otvoritvenih besedah predsednika g. Ivana Drnovskega je podal tajnik g. Renčof France obširno poročilo, iz katerega očeva vedno težje zmogljivo delo gostinškega stanu, ki se radi nastopivših razmer, ukrepov in odločkov nahaja v krizi, iz katere mali obrati ne vidijo zadovoljivega izhoda. Po razrešnici je bila izvoljena izvršna starna uprava s predsednikom g. Drnovskim na čelu. Zvezni ravnanatelj g. Petelin Anton iz Ljubljane je nato v izčrpnem referatu podal nekaj važnih smernic ter pojasnil tikačjoč se ovir in težav, pokazal pot skozi naraščajočo težavo. — Gasilski četa pa je zborovala v občinski posvetovalnici pod vodstvom predsednika g. Kluna Franceta, ki je v lepem idejnem nagovoru poudaril, da je treba v obstoječih razmerah delo poglobiti, ostvariti edinstvo in tesno povezanost med članstvom, kateremu je odmerjena resna in važna naloga. Tajnik g. Ule je med drugim poročal, da si je četa nabavila moderno motorno brigzalno za 29.000 din, stara brigzalna pa je dobila nov motor za 8.000 din, tako da razpolaga četa z dvema izvršnima motoriziranimi brigzalnima. Četa šteje 48 aktivnih in 200 podpornih članov, imela je 8 gasilskih vaj. Februrija se bo vrnil samarijanski tečaj, ki ga bo vodil banovinski zdravnik dr. Slavko Grum. Med letom je odstopil vodja g. Kržišnik Ivan, namesto njene je bil postavljen g. Zibret Rudolf. Slab vtis je napravilo dejstvo, da ni smatrala župa vredno poslati svojega delegata niti sem, niti na občni zbor gasilske čete Kotrež, ki je istočasno zborovala pod predsedstvom g. Prvinskega.

Iz Kamnika

— Smartno v Tuhinju. Na štirirazredni ljudski šoli so letos še posebno razveselili revno šolsko decu. Za božič so bili prav vsi obdarovani. Prav revni pa še posebej z raznimi praktičnimi darili. Za ves trud in veliko število lepih daril ter nabrani denar je zahvala šolskemu upravitelju g. Maksu Zitniku in gđ. učiteljicam, ki so mu pomagale. — Šolsko upraviteljstvo

24

s strihinom nekoga iz svoje okolice. V tem primeru je treba odgovoriti na vprašanje, kdo bi prišel v poštev. Potrebujemo človeka, ki je sovražil Batchelora in ki ga je sovražil tudi Batchelor, — je razmišljal polkovnik Warren na glas. — Sam vem, da je imel rad gospo Stokesovo, gospodično Baileyevo in svojega nečaka Keitha. Kar se tiče drugih, namreč gospodične Batchelorove, Farranta in lady Heneageeve, pa ne vem, kakšno je bilo njihovo medsebojno razmerje. Izvzemam izmed njih Noela Stokesa, kajti če si ga je izbral za osebnega tajnika, ga je gotovo imel rad.

— Kaj pa, če je bil to nekdo, ki je samo prihajal v Broadbends? — je pripomnil advokat.

— Lahko vključite v seznam osumljenih tudi tisti dve dami, — je nadaljeval Warren, — čeprav pomota ni izključena. Toda zdaj se mi, da ta dečko Farrant, o katerem sem z vami že govoril, gospod Pointer, da je ta dečko nekam skrivnostni in da je čudno, da ga je imel Batchelor tako dolgo v svoji hiši. Vedno se mi je zdel nekam sumljiv. Nekoč sem igral z njim in z Batcheloro ob bridge. Oba sta igrala imenitno. Farrant je bil še boljji igralec kakor je bil Batchelor in to mu je tudi pokazal. Drugič, ko smo igrali golf, je pa Batchelor v igri prednjačil Farrantu. In takrat se je Batchelor Farrantu malone opravičil, da igra boljše.

Galbreith je molče zmažal za glavo.

— Zdelo se mi je, kakor da bi bil Batchelor od Farranta nekako odvisen, — je pripomnil polkovnik.

— V mislih imate navadno oduševstvo, — je menil

Andreja ter je ob tej priliki med drugim odstranila neka trenja, ki so nastala v četi, katere poveljnik je g. Drnovšek Viktor. — Zborovalo je tudi Društvo rudniških namestencev krajevne skupine Zagorje in je zbor vodil načelnik g. Kaššek Albin. Poročila so podali: tajništvo g. Kušar Matko, blagajništvo g. Ritter Jože, o knjižnici pa g. Dolinšek Jože. Novemu odboru predseduje g. Zabovnik Jakob, tajništvo g. Golob Branko, blagajnik g. Hribar Polde.

— Obisk pišinske veselice v nedeljo ni bil zadovoljiv, pogršeljo smo Litijanov, katere je neoficijelno zastopal samo g. Matič, čeprav je bil čisti dobiček prireditve namenjen sanaciji Tomazinove koče na Sv. Gori, ki spada v delokrog obeh podružnic, litijske in zagorske SPD. Kljub temu pa so posetniki, posebno tisti, ki se radi zavrtje, prišli v polni meri na svoj račun. V baru, veliki dvorani in improvizirani Tomazinovi koči, katero sta naslikala g. Weinberger in g. Potočnik so se vrtili ob zvokih polnočnega trboveljskega jazza, ojačevalu in dveh harmonik bratov Stěbanov neumorno čó zgodnje polnočnice ure. Prireditve je torej uspela, gromni prezešek pa bo najbrž pidel, ker je prireditveni odbor vložil mnogo denarja v razkošno opremo.

— Smuške tečaje obirnega naraščaja obrtne nadaljevalne šole v Toplicah, ki so obvezniki tečaja telesne vzgoje, so se vršile v nedeljo popoldne na progi približno 7 in pol kilometra. Tekmovalo je 24 smučarjev, ki so vsi prišli na cilj. Prvi med njimi je bil Prašnikar Rudi, kovački vajenec v 28 minutah 30 sek. drugi Drnovšek Otmar, elektromonterski vajenec, tretji Kovac Ernest, kovački vajenec. Tekme so bile izbirne za tekmovalce pri Celjski koči, ki bo predvidoma sredi februarja.

Zimsko življenje Kamničanov

Kamnik v znamenju prireditve, sporta in dobrodelnosti

Kamnik, 17. januarja.

V našem lepem mestecu včasih po cele mesece nimamo nobene prireditve, če iz vzamemo v soboto, nedeljo in ponedeljek kino predstave. Včasih pa pridejo najrazličnejše prireditve kar na en kup, tako da se Kamničani še odločiti ne morejo, katero bi posetili in seveda v takem primeru prav radi ostanejo — doma!

Komaj smo se oddahnili od silvestrovanja, že smo imeli v soboto zanimiv koncert lahke glasbe in harmonike. Gg. Podobnikar Ivo in Jurman Jože iz Ljubljane sta nam igrala tako lepo, da so dekleta v dvorani pritrjeno vzdihavala in poželjivo obračala oči na mlada simpatična fanta, ki bi v resnici zaslužila večji obisk. Od marsikatero smo slišali, da jo je »muzika prevzela«, kar seveda prav radi verjamemo. G. Jurman je mlad in načarjen glasbeni učitelj v Ljubljani, g. Ivo Podobnikar, pa je še mlajši njegov učenec, sicer pa študent medicine na ljubljanski univerzi. Oba sta »fanta od fare«, zato ni nič čudnega, če je marsikatero »prevzel«. Prav nikomur ni bilo žal, kdor je posetil koncert, ki mu je nudil res edinstven tovrstni glasbeni užitek. Ker sta finančno najbrž slabo uspela, bi bilo dobro, da bi morda koncert spomladi ponovila. Vsi tisti, ki so bili sedaj na koncertu, bodo najboljša reklama za mlada glasbenika.

V nedeljo popoldne smo imeli v Gasilskem domu predavanje »O obrambi proti pišinski napadom«. Udeležba občinstva je bila prav lepa, predavatelj g. ing. Franc Dolenc pa je na poljuden način razložil, kako se najbolj enostavno lahko zavarujemo proti strupenim pišnim.

Istočasno smo odprli novo smuško skakalnico — plod marljivosti in prizadevanja naših marljivih sportnikov. Za popoldne in popoldne smo najavili smuške tekme v skokih za klubsko prvenstvo, ki so pa, žal, radi premalo snega morale odpasti. Zato je pa vladalo toliko večje zanimanje za skijanje, ki je bil letos prvič v Kamniku. Skijanje, ki ga je priredil SK Kamnik v nedeljo popoldne, se je izvršilo na 8.300 m dolgi progi, ki je potekala od nove šole po Podgorjski cesti do Križa, nato po poljski poti do Duplice, od tu pa po banovinski cesti nazaj v Kamnik. Start in cilj je bil pred novo šolo. Udeležba tekmovalcev je bila proti pričakovanju velika. Prijavilo se jih je 15, ki so tudi tekmovali, na cilj pa jih je prišlo 13. Ker so naši tekmovalci že v soboto popoldne napravili po Kamniku s svojim ropotanjem dovolj reklame, je bilo za tekme v nedeljo izredno veliko zanimanje. Občinstvo je ob vsej progi z veliko napetostjo zasledovalo potek dirke, največja gneča pa je bila na cilju, kjer je množica navdušeno pozdravljala prihod vsakega tekmovalca na cilj. Rezultat dirke je sledeč: 1. Trpin Milan — Pivk Nace v času 7 min. 2. Jeglič Jure — Ličen Karel v času 7.45 min. 3. Ravnik Adolf — Sajc Janez v času 8.50 min. 4. Cerer Tone — Pogačar Stefan. — Nato so tekmovali še izven konkurence, kjer je dosegel najboljši čas par: Janežič Milan — Trampuz Emil, ki je prevozil progo v času 6.25 min. V tem času je vstela še smola, ki sta jo imela tik pred ciljem, kjer je Janežič padel, sicer bi prišla na cilj točno v 6 min., kar je vesakor za to progo rekorden čas. Tekme so potekle v najlepšem redu in brez vsake nezgode. Vodstvo tekme je bilo v rokah načelnika zimskosportne sekcije g. dr. Levčnika Milosa, ki lepo uspešno prireditvi je bil mnogo pripomoget tudi za sport vedno navdušeni g. Valter Stuzzi. — Zvečer ob 17. je bila v Citalnici razglasitev rezultatov in razdelitev daril. Po pozdravu predsednika g. dr. Zvoljaka se je razvila prav prijetna sportna zabava.

V ponedeljek popoldne so se na povabilo g. župana zbrali v mestni posvetovalnici predstavniki naših pridobitnih krogov, hu-

manitarnih ter kulturnih društev in organizacij, da delo, po zgledu drugih krajev, tudi v Kamniku odbor, ki bo skrbel za zimsko pomoč. Na sestanku se je ugovarjalo, da ne gre tu samo za zimsko pomoč in da jo treba urediti tako, da bodo najbednejši dobivali trajno podporo, zato s prostovoljnimi prispevki, zbirkami in prireditvami ne bi bilo dosti pomagano, ker imamo v Kamniku celo vrsto društev in organizacij, ki vse križem prosjajo iz istih razlogov. Pritegniti bo treba naše pridobitnike, predvsem pa industrijo ter tako izvesti plemenito zamisel pomagati najbednejšim. Predvsem pa bo treba vistomeriti vse že tovrstne obstoječe karitativne organizacije in društva, ter s tem tudi onemogočiti izrabljanje istih po raznih brezvestnih izkoriščevalcih. Izvoljen je bil ožji odbor, ki mu je poverjena naloga izvesti in organizirati pomoči najpotrebnejšim.

Najdražja znamka sveta

Svetovni tisk je zabeležil te dni vest, da je prodala vdova po ameriškem milijonarju Hindu najdražjo znamko sveta, karninasto znamko angleške Guyane iz leta 1856, v vrednosti en cent za 40.000 dolarjev nekemu navdušenemu filatelistu. Vest se ni potrjena in ni izključeno, da je bila spravljena v javnost v reklamne svrhe. To znamko cenijo zdaj na 150.000 nemških mark in prvotno je bila last grofa Ferraria, ki je leta 1917 umrl ter zapustil svojo zbirko z dragoceno znamko vred nemškemu državnemu poštnemu muzeju v Berlinu.

Francoska vlada pa je dragoceno znamko leta 1922 zasegla v prid reparacijskega fonda in jo prodala na dražbi, ki je vrgla 8 milijonov zlatih mark. Pozneje je kupil to znamko ameriški milijonar Hind za 134.000 zl. mark.

Druga najdražja znamka na svetu je znamka Mauritius, v vrednosti 2 penca, ki je bila izdana l. 1847 v seriji obsegajoči 500 kcmadov, od katerih se jih je ohranilo samo 12. O tem, kako znamke izpreminjajo svojo vrednost, pričča dejstvo, da so cenili leta 1939 to angleško znamko na 35 tisoč nemških mark, dočim jo ceni letošnji katalog na 100.000 mark.

»Otoki življenja«

Na Kitajskem se pogosto govori o skrivnostni travi življenja, ki raste neke na pustih otokih blizu kitajske obale. Lov za koreninami te trave, zvane gizen, je napočil nekatere kitajske in ameriške zgodovinarje, da so se začeli zanimati za zgodovino tega zemljišča. Pri tem so odkrili izredno pustolovsko in tragično zgodbo, ki se je odigrala pred dobrimi 2.000 leti.

Kitajski cesar Si Huang-ti, slavni graditelj velikega kitajskega zidu, je poslal na pot ekspedicijo, obstoječo iz samih otrok. Otroci naj bi iskali in našli slavočete tri otoke, na katerih raste to zelišče, ki zagotovi človeku večno mladost, in ga dolgo hrani pri življenju. Otrokom naj bi pomagala mladost najti otoke in čudolono zelišče na njih. Otrška ekspedicija se pa ni vrnila. Pozneje je poslal cesar Wu-ti drugo ekspedicijo z enako nalogo, toda tudi ta se ni vrnila. Najbrž jo je zasačil na morju vihar da je utonila. Cesar se je končno sam s svojimi najboljšimi lasti ologi in čarovniki odločil za ekspedicijo, da bi našel skrivnostne otoke. Vrnili se je na že čez nekaj dni in ker ni našel otokov je dal zgraditi veliko jezero, v sredini pa otok s tremi gorami. Zelišče življenja pa še danes ni bilo najdeno.

Inserirajte v „Sl. Narodu“!

Črna mačka prinaša srečo

Roman

— Morda je odšel Batchelor iz knjižnice, da bi prinesel stekleničico strihinna iz safa, ki je, kakor vemo, v sosednem kabinetu. Potem se je vrnil, ta čas mu je pa neznanec podtaknil na krožniček zastrupljen mandelj. Batchelor ga je pojedel, potem se je pa napil, kajti v steklenici je bilo še nekaj vina, kakor vemo... in to je bil njegov konec. Potem se je pojavil na pozorišču pričakovani gost, kateremu je bila namenjena stekleničica strihinna, urno je pobral zastrupljene mandlje iz skledice, ali pa samo s krožnička, na njihovo mesto pa je položil nedotaknjene mandlje, ki jih je imel pripravljene, potem je pa izginil.

— Ali bi mi lahko povedali, — se je obrnil Pointer na advokata, — kakšen vpliv bi imela oporoka, če bi se našla, na dediščino poedinih prebivalcev Broadbenda. — In vzjel je iz žepa nalivno pero, da bi si zabeležil odgovor.

Galbreith mu je dal potrebne informacije.

— Recimo, da je imel sir Henry namen zastručiti